

HELSINGIN SEUDUN SUUNNAT

2 / 2012

Ajankohtaiskatsaus seudun kehitykseen 5.6.2012

ALUETALOUS

Tuotanto kääntyi loivaan nousuun

Kuluttajien näkemykset valoisimmiksi

ASUNTO- JA TOIMITILAMARKKINAT

Toimitilavuokramarkkinoilla pirstymistä

HYVINVOINTI

Toimeentulotuen saajien määrässä nousua

LIIKENNE JA YMPÄRISTÖ

Autojen ensirekisteröinnit kasvoivat merkittävästi

TYÖMARKKINAT

Avoimien työpaikkojen kasvuvauhti hidastui

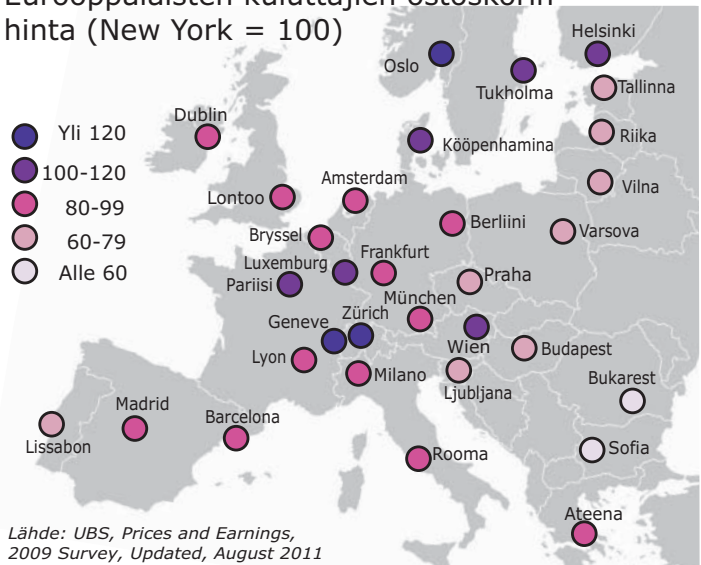
VÄESTÖ

Ulkomainen muuttovoitto lähes ennallaan

VALOKIILASSA

Seppo Laakso
Työpaikkaprojektioita
Helsingin seudun kunnista

Eurooppalaisten kuluttajien ostoskorin hinta (New York = 100)

EUROOPAN MITASSA

Skandinaviassa kallista

Eurooppalaisten kaupunkien kuluttajien ostoskorin vertailussa Oslo osoittautui kalleimmaksi kaupungiksi. Zürich oli toiseksi kallein ja Geneve oli kolmantena. Näissä kaikissa kaupungeissa vertailukelpoisen ostoskorin hinta oli runsas kolmannes korkeampi kuin New Yorkissa, joka oli vertailukohtena. Kööpenhaminassa ja Tukholmassa kuluttajan kohtaama hintataso oli vajaan viidenneksen korkeampi.

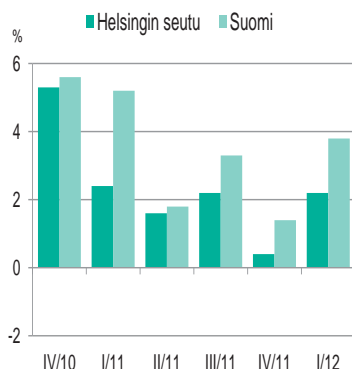
Helsingissä, Wienissä, Pariisissa ja Luxemburgissa se oli suunnilleen samalla tasolla kuin New Yorkissakin. Myös Lontoossa, Münchenissä ja Frankfurtissa oli yhtä kallista. Kuluttajien kannalta Euroopan edullisimpia kaupunkeja olivat Vilna, Sofia ja Bukarest.

Mikäli vertailun ostoskoriin lisätään vuokrat, niin kaupunkien järjestys säilyy samana. Erot kuitenkin pienenevät huomattavasti. Oslon, Zürichin ja Geneven hintatason ero New Yorkiin on vain muutama prosenttiyksikkö. Kööpenhaminassa ja Tukholmassa näin lasketun ostoskorin hinta on runsaan 10 prosenttiyksikköä pienempi. Tässä vertailussa Helsinki on viidenneksen New Yorkia edullisempi. Ostovoimavertailussa Euroopan ulkopuolisista kaupungeista kallein oli Tokio, joka oli kuudenneksi kallein kaupunki maailmassa.

Tiedot perustuvat sveitsiläisen varainhoitoyrityksen UBS vuonna 2009 keräämiin maailmanlaajuisiin aineistoihin. Ostoskorin arvossa oli mukana 122 hyödykettä ja palvelua, joilla oli omat painonsa. Painotus laadittiin siten, että hintojen yhteissumma vastasi keskimäärin eurooppalaisen kotitalouden kuukausittaista kulutusta. Päivityksessä otettiin huomioon myös valuuttakurssimuutokset.

Kokonaistuotannon ennaikoiva kuvaaja

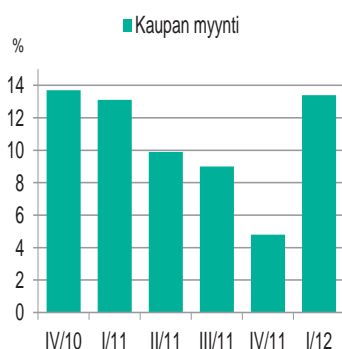
Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Tilastokeskus, Kaupunkitutkimus TA Oy

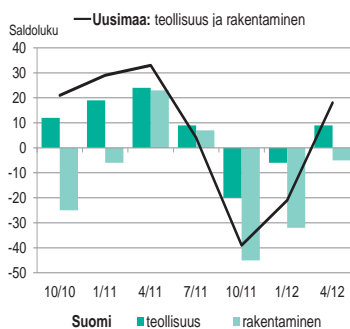
Kaupan myynti

Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Tilastokeskus, Kaupunkitutkimus TA Oy

Teollisuuden ja rakentamisen odotukset suhdannenäkymistä

Lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto EK, suhdannebarometri

ALUETALOUS

Tuotanto kääntyi loivaan nousuun

Helsingin seudun tuotanto kääntyi loivaan nousuun vuoden 2012 alussa viime vuoden lopun notkahduksen jälkeen. Ennakoarvion mukaan seudun tuotanto kasvoi ensimmäisellä neljänneksellä 2,2 prosenttia edellisvuodesta. Helsingin seutu seurasi koko maan tuotannon kasvukäännettä. Valtakunnallisesti tuotannon kasvu oli huomattavasti vahvempaa kuin Helsingin seudulla. Myös koko viime vuoden ajan Helsingin seutu jäi jälkeen valtakunnallisesta tuotannon muutoksesta. Helsingin seudun koko maata heikompi talouskasvu selittyy talouden kannalta keskeisen informaatioteknologia-alan vaikeuksilla. Sen sijaan palvelualat ja rakentaminen kasvoivat tuntuvasti kuluvan vuoden alussa. Erityisesti kaupan kasvu oli nopeaa, mihin osaltaan vaikutti huhtikuussa voimaan tullut autoveron uudistus.

Näkymät kohentuneet hieman – suhdannekuva säilyi silti vaimeana

EK:n huhtikuussa tekemän tiedustelun mukaan Suomen elinkeinoelämän suhdannekuva vakautui alkuvuonna melko vaisulle tasolle. Tämänhetkistä tilannetta kuvataan pääosin jonkin verran keskimääräistä heikommaksi. Teollisuudessa ja rakentamisessa uusia tilauksia saatiin melko vähän, eikä tuotanto juuri kasvanut. Sen sijaan palveluyritysten myynti jatkoi kohtalaista kasvua.

Suhdannenäkymät seuraavalle puolelle vuodelle ovat kokonaisuutena vielä vaimeat, vaikkakin ne ovat kohentuneet kolmen kuukauden takaisesta. Yleisessä suhdannekuvassa ei ennusteta juuri tapahtuvan muutoksia seuraavan puolen vuoden aikana. Tuotanto pysyisi lähikuukausina vaivoin kasvun puolella, ja vasta loppukesäälle on hieman vahvempia kasvuodotuksia. Henkilöstön kasvu lähes pysähtyi palvelualoilla. Rakentamisessa työvoima pysyi ennallaan, ja teollisuudessa se supistui vähän.

Teollisuus ja rakentaminen

Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen suhdannetilanne on pysynyt vaisuna kuluvan vuoden alussa. Kuitenkin Uudenmaan yritysten suhdannenäkymät ovat koko maan keskiarvoa suotuisammat. Huhtikuussa suhdannetilanne oli tavanomaista huonompi, mutta suhdanneodotukset ovat kääntyneet alkuvuoden aikana nousuun. Suhdannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa 18 (tammikuussa -21). Huhtikuuisessa tiedustelussa 64 prosenttia yrityksistä uskoi suhdanteiden pysyvän ennallaan ja paranemista odotti 27 prosenttia vastaajista.

Koko maassa teollisuusyritysten suhdanteiden heikkeneminen pysähtyi alkuvuoden aikana. Tämänhetkistä tilannetta kuvataan jonkin verran keskimääräistä vaisummaksi. Suhdanneodotukset seuraavalle puolelle vuodelle ovat vahvistuneet, mutta silti ne olivat vielä melko varovaiset.

Teollisuusyritysten yleisen suhdannetilanteen arvioidaan paranevan hieman seuraavan puolen vuoden aikana. Suhdannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa tehdyssä Suhdannebarometrissa tasolla +9 (tammikuussa -6). Teollisuusyritysten henkilöstömäärä kehittyi alkuvuonna odotuksia paremmin, mutta työvoiman määrä laski silti loivasti. Myyntihinnat kääntyivät loivaan nousuun. Kustannukset nousivat melko paljon, mikä piti kannattavuuden ennallaan.

Koko maassa rakennusalan yritykset arvioivat tämänhetkisen suhdannetilanteensa olevan hieman keskimääräistä heikommalla. Tuotantomäärät laskivat alkukevällä aavistuksen, mutta kapasiteetin käyttöaste oli edelleen kohtalainen. Tilauskannan kuvataan pysyneen varsin vakaana, mutta sen taso on vähän normaalia niukempi. Suhdanneodotukset lähikuukausille ovat kokonaisuutena melko vakaat, mutta kasvua ei juuri odoteta lähikuukausiksi. Lähitulevaisuuden suhdannenäkymiä mittava saldoluku oli huhtikuun tiedustelussa -5 (tammikuussa -32).

Palvelut

Uudenmaan palveluyritysten suhdannetilanne oli huhtikuussa hieman normaalia heikompi. Suhdannenäkymät ovat aavistuksen vuodenvaihdetta valoisammat, sillä suhdannenäkymien uusin saldoluku on +3 (tammikuussa -4). Henkilökunnan määrä on pysynyt viime kuukausina keskimäärin ennallaan. Lähikuukausina työvoimaa lisättäneen hieman. Kannattavuus on keskimäärin hieman vuoden takaista parempi, ja kannattavuuden odotetaan kohentuvan myös lähikuukausina vuoden takaiseen verrattuna.

Koko maassa palveluyritysten suhdannetilanteessa ei ole tapahtunut suuria muutoksia alkuvuonna. Tämänhetkistä tilannetta kuvataan hieman tavanomaista heikommaksi. Palveluyritysten suhdannenäkymien saldoluku vahvistui huhtikuussa tehdyssä tiedustelussa tasolle +2 (tammikuussa -8). Palvelualojen suhdannekuva on kuitenkin hajanainen, sillä sekä työvoimapulaa että heikkoa kysyntää esiintyy edelleen.

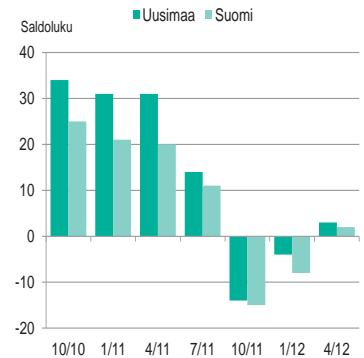
Kuluttajien näkemykset valoisimmiksi

Kuluttajien luottamusta talouskehitykseen kuvaavan indikaattorin arvo oli huhtikuussa pääkaupunkiseudulla 14,3 ja koko maassa 10,5. Näkemykset vaihtuivat myönteisiksi helmikuussa ja ne palaavat lähes samalle tasolle kuin edellisvuoden puolivälissä. Ne olivatkin olleet ennätyskallista synkeät puolisen vuotta.

Kuluttajien luottamus Suomen talouden myönteiseen kehitykseen alkoi vahvistua jälleen maaliskuussa ja sitä kuvaavan indikaattorin arvo vaihtui positiiviseksi. Tuolloin kolmasosa pääkaupunkiseudun kuluttajista oletti Suomen taloustilanteen olevan vuoden kuluttua tiedusteluajankohtaa paremman. Huhtikuussa osuus oli jopa korkeampi. Koko maassa kyseisen indikaattorin arvo vaihtui positiiviseksi huhtikuussa.

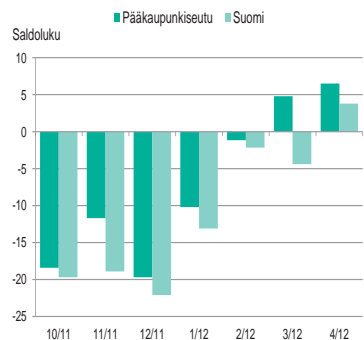
Pääkaupunkiseudun kuluttajista noin 38 prosenttia oletti huhtikuussa, että työttömiä olisi enemmän vuoden kuluttua. Maaliskuussa heidän osuutensa oli ollut 44 prosenttia. Viidesosa kuluttajista

Palveluyritysten odotukset suhdannenäkymistä

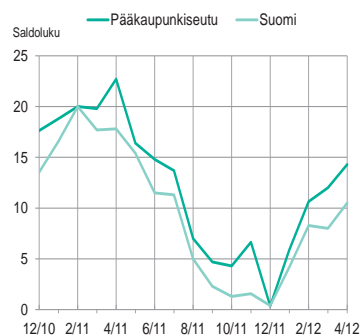
Lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto EK, suhdannebarometri

Kuluttajien odotukset Suomen talouden kehityksestä seuraavan 12 kuukauden aikana

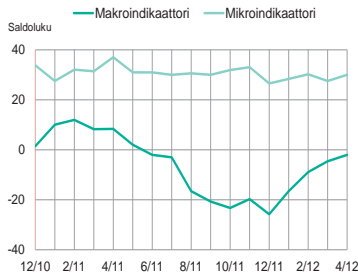
Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

Kuluttajien luottamusindikaattori

Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

Pääkaupunkiseudun kuluttajien mikro- ja makroindikaattorit

Mikroindikaattori: Oma talous ja säästämismahdollisuudet
Makroindikaattori: Suomen talous ja työttömyyden kehitys

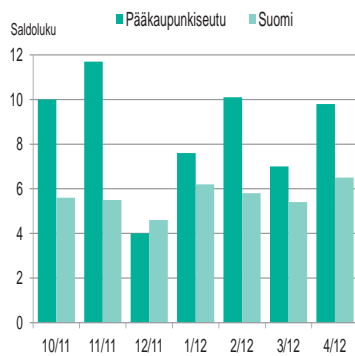
Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

oletti työttömiä olevan vuoden kuluttua vähemmän, ja osuus oli kasvanut huhtikuun kuluttajabarometrin tiedustelussa. Koko maassa kehityssuunnat olivat olleet samanlaiset, tosin ne olivat aavistuksen verran synkemmät kuin pääkaupunkiseudulla.

Pääkaupunkiseudun kuluttajien luottamus omaan taloustilanteeseen on ollut horjuvaa viime vuoden puolivälistä lähtien. Tosin viime vuoden loppupuolella luottamus palautui vaihtuakseen taas joulukuussa heikkeneviin odotuksiin. Huhtikuussa pääkaupunkiseudun kuluttajista joka neljäs oletti oman taloudellisen tilanteensa olevan vuoden kuluttua tiedusteluajankohtaa paremman. Kuusi kuluttajaa kymmenestä olettaa sen säilyvän samanlaisena. Koko maassa näkemykset olivat samantyyppiset, vaikkakaan ne eivät olleet yhtä valoisat kuin pääkaupunkiseudulla.

Kuluttajien näkemykset omasta säästämisestä ovat säilyneet vahvoina ja samalla tasolla viime vuoden joulukuusta lähtien, jolloin ne hieman laskivat edellisiin ajankohtiin verrattuna. Huhtikuussa joka toinen kuluttaja oletti säästävänsä seuraavien 12 kuukauden aikana. Koko maassa vastaava osuus oli neljä kuluttajaa kymmenestä.

Kuluttajien odotukset oman talouden kehityksestä seuraavan 12 kuukauden aikana

Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

ASUNTO- JA TOIMITILAMARKKINAT

Toimitilavuokramarkkinoilla piristymistä

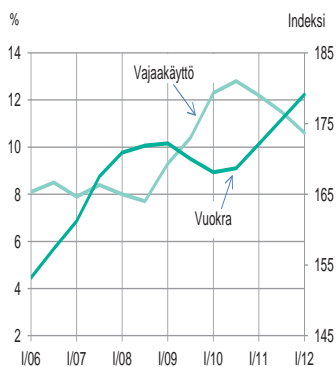
Toimitilavuokramarkkinoiden piristyminen näkyy hienoisena uusien vuokrasopimusten volyymin kasvuna sekä parhaiden tilojen vuokratasojen vahvistumisena. Etenkin Helsingin keskustan asema säilyy vahvana. KTI:n Helsingin keskustan toimistovuokraindexi osoittaa vuositasolla vakaita reilun neljän prosentin nousua. Vuokrien uskotaan Helsingin keskustassa jatkavan nousuaan myös tulevan puolivuotisjakson aikana. Keskustan ulkopuolella tilakysyntä jatkuu heikohkona, ja vuokratasot joustavat edelleen alaspäin. Toimitilabarometrin vastaajat odottavat toimistovuokrien laskevan tulevan puolivuotisjakson aikana etenkin Espoossa ja Vantaalla.

Eri alueilla uusien toimistovuokrasopimusten vuokratasot ovat kuitenkin kehittyneet eri suuntiin. Kantakaupungin reuna-alueella (Pasila, Sörnäinen, Lautasaari ja Vallila) uusien toimistovuokrien medianeliövuokra on laskenut hieman aiemmasta periodista, mutta esimerkiksi Pitäjänmäellä ja tietyillä Espoon alueilla uusien toimistosopimusten keskitaso on ollut edellistä puolivuotisjaksoa korkeampi.

Toimistojen vajaakäyttö edelleen suuri ongelma

Tyhjien toimistotilojen määrä kääntyi pääkaupunkiseudulla lievään laskuun vuoden 2011 aikana. Nyt tyhjien tilojen määrä on jälleen kasvussa johtuen sekä markkinoille tulevista uusista tiloista että kysynnän pehmenemisestä. Tyhjän tilan määrä on pääkaupunkiseudulla lisääntynyt selkeästi monilla alueilla.

Toimistotilojen vajaakäyttöaste (%) pääkaupunkiseudulla ja vuokraindexi (I/1993=100) Helsingin keskustassa

Lähde: KTI Kiinteistötieto Oy ja Catella

Helsingin ydinkeskustan ulkopuolella ei toimistomarkkinoiden tilanne ole valoisa, vaikkakin osamarkkinoiden välillä on suuria eroja. Tyhjän tilan määrä on talven aikana lisääntynyt useilla tuhansilla neliöillä mm. Vallilassa, Sörnäisissä, Herttoniemessä ja Vantaan Aviapoliksen alueella, joskin muutamilla toimistoalueilla tilanne on hieman parantunutkin. Kaupunkitasolla tarkasteltuna toimistojen käyttöaste on hieman heikentynyt Vantaalla ja Helsingissä, mutta parantunut Espoossa. Pääkaupunkiseudulla toimistotilojen vajaakäyttöaste oli 10,6 prosenttia viime vuoden viimeisellä neljänneksellä.

HYVINVOINTI

Toimeentulotuen saajien määrässä nousua

Pääkaupunkiseudun toimeentulotukiasiakkaiden määrä kasvoi vuoden aikana hieman alle kaksi prosenttia, mutta kehitys oli erilaista eri kaupungeissa. Kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä Helsingissä lisäys oli prosentti, Espoossa 2,8 prosenttia ja Vantaalla kolme prosenttia viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Helsingissä toimeentulotukea saavien osuus väestöstä oli 5,7 prosenttia eli keskimäärin 33 400 henkilöä kuukaudessa. Espoossa osuus oli 4,5 prosenttia, joka oli 9 070 tuensaajaa. Vantaalla heitä oli neljä prosenttia väestöstä eli 10 060 tuensaajaa.

Kotihoidontuen saajien määrä supistui

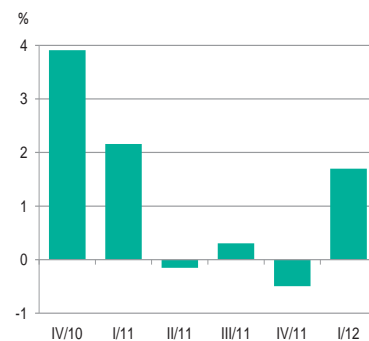
Pääkaupunkiseudulla pienten lasten kotihoidon tukea saaneita oli tammi-maaliskuussa puoli prosenttia vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Yhteensä heitä oli noin 13 200. Helsingissä kyseistä tukea saavia perheitä oli lähes 6 700 ja lisäystä edellisvuodesta oli kaksi prosenttia. Sen sijaan sekä Vantaalla että Espoossa kyseistä tukea saavien määrä laski. Vantaalla se supistui 4,6 prosenttia ja Espoossa 2,3 prosenttia. Siellä kotihoidon tuensaajia oli 3 600 ja Vantaalla heitä oli 2 900 tammi-maaliskuussa.

LIIKENNE JA YMPÄRISTÖ

Autojen ensirekisteröinnit kasvoivat merkittävästi

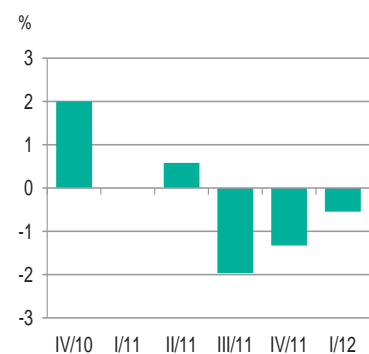
Helsingissä rekisteröitiin tammi-maaliskuussa 7 360 uutta autoa. Vastaava lukumäärä oli koko Suomessa miltei 54 000. Helsingin seudulla lisäys viime vuoden ensimmäisen neljänneksen tilanteeseen oli 23 prosenttia ja koko maassa runsas kolmasosa. Autojen ensirekisteröintien nousu johtui 1.4.2012 voimaan tulleesta autoveron muutoksesta. Henkilö- ja pakettiautojen autovero nousi, jos CO₂-päästöt ylittävät 110 g/km.

Toimeentulotuen saajat pääkaupunkiseudulla Muutos (%) edellisestä vuodesta

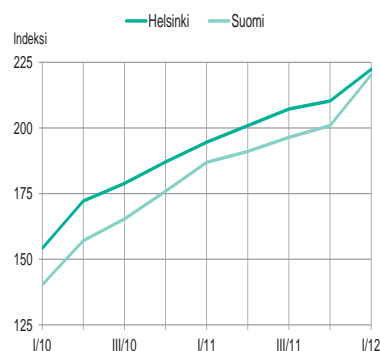
Lähde: Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupungit

Kotihoidontuen saajat pääkaupunkiseudulla Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Kela

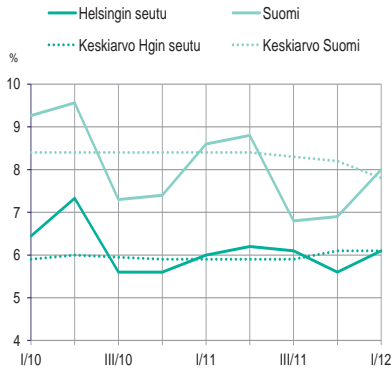
Autojen ensirekisteröinnit Indeksi I/1993=100

Lähde: Tilastokeskus

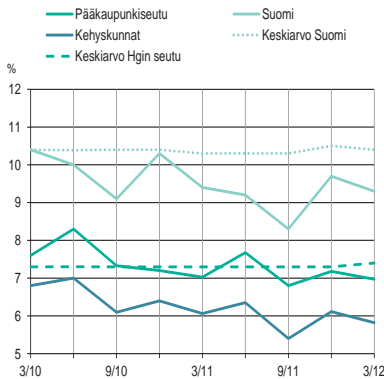
TYÖMARKKINAT

Työttömyysaste (%) ja sen keskiarvo (I/00–I/12) Helsingin seudulla ja koko maassa

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

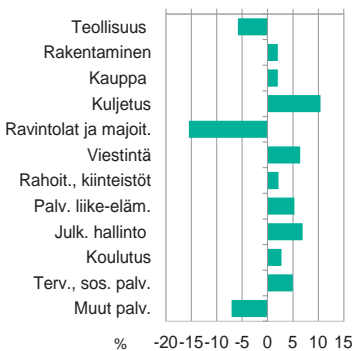
Työttömyysaste (%) ja sen keskiarvo (3/00–3/12) Helsingin seudulla ja koko maassa

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto

Työllinen työvoima päätoimialoittain Helsingin seudulla

Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Työttömyysaste laski hieman

Helsingin seudulla työttömyysaste laski 0,1 prosenttiyksikköä tammi–maaliskuussa edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Koko maassa laskua oli vielä enemmän eli 0,6 prosenttiyksikköä. Työttömyysaste oli Helsingin seudulla 6,1 prosenttia ja koko maassa 8,0 prosenttia kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä Tilastokeskuksen otosaineistoihin perustuvien tietojen mukaan.

Työ- ja elinkeinoministeriön TE-toimistojen asiakasrekisteriin perustuvien tietojen mukaan Helsingin seudun työttömyysaste oli maaliskuun lopussa 6,7 prosenttia ja koko maassa se oli 9,3 prosenttia. Kummallakin alueella työttömyysaste oli lähes samalla tasolla kuin vuotta aikaisemminkin, sillä vähennystä oli 0,1 prosenttiyksikköä.

Helsingissä työttömyysaste oli 7,3 prosenttia, Espoossa 5,3 prosenttia ja Vantaalla 8,1 prosenttia maaliskuun lopulla. Muutos Helsingissä ja Espoossa oli edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna äärimmäisen pieni eli 0,1 prosenttiyksikköä. Vantaalla työttömyysaste oli täsmälleen yhtä paljon kuin edellisvuonnakin. Kehysalueella työttömyysaste oli 5,8 prosenttia ja vähennys viime vuoden maaliskuuhun verrattuna oli 0,3 prosenttiyksikköä työ- ja elinkeinoministeriön tietojen mukaan.

Työllisten määrä nousi hieman

Helsingin seudulla työllisten määrä kasvoi lähes kaksi prosenttia tammi–maaliskuussa viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Koko maassa lisäystä oli prosentti. Helsingin seudulla oli työelämässä kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 12 400 henkilöä enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Koko maassa lisäys oli 24 500 henkilöä. Yhteensä työllisiä oli koko maassa 2 432 300 ja Helsingin seudulla 705 600.

Työttömien määrä kasvoi Helsingin seudulla 3,6 prosenttia edellisvuodesta. Heidän määränsä oli kääntynyt kasvuun viime vuoden puolivälissä. Koko maassa työttömien määrän huomattava lasku jatkui edelleen ja heidän lukumääränsä supistui lähes 7 prosentilla. Vailla työtä oli Helsingin seudulla 46 200 ja koko maassa 211 300 henkilöä.

Avoimien työpaikkojen kasvuvauhti hidastui

Avoimien työpaikkojen kasvuvauhti on hidastunut huomattavasti Helsingin seudulla viime vuoden alkuun verrattuna ja viimeisellä neljänneksellä se oli enää noin kymmenesosa. Koko maassa kehitys on ollut samansuuntaista, vaikkakin kasvuvauhti hidastui jo viime vuoden kesän aikana pysähtyen kokonaan tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä.

Avoimien työpaikkojen määrä kasvoi Helsingin seudulla 6,7 prosenttia maaliskuun lopussa viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna ja avoinna oli 12 800 työpaikkaa. Koko maassa avoimia työpaikkoja oli käytännöllisesti katsoen yhtä paljon kuin vuotta aikaisemminkin eli 53 440 työpaikkaa.

Nuorisotyöttömien määrä kääntyi kasvuun

Nuoria, alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli Helsingin seudulla 4,5 prosenttia enemmän maaliskuun lopussa kuin vuotta aikaisemmin. Heitä oli 4 520 eli 190 nuorta edellisvuotta enemmän, samalla nuorisotyöttömien määrä kääntyi nousuun puolitoista vuotta jatkuneen supistumisen jälkeen. Koko maassa tilanne oli sama eli lisäystä oli 4,2 prosenttia ja nuoria työttömiä oli 29 610.

Tilanne oli hyvin erilainen Helsingin seudun sisällä. Sekä Vantaalla että kehysalueella nuorisotyöttömiä oli sama määrä kuin vuotta aikaisemminkin. Helsingissä heidän määränsä oli kasvanut 3,6 prosentilla viime vuoden maaliskuuhun verrattuna ja Espoossa lisäystä oli jopa neljäsosa. Helsingissä nuoria oli työttöminä 2 010, Espoossa 610 Vantaalla 850 ja kehysalueella 1 050.

VÄESTÖ

Väestömäärä kasvoi vähemmän kuin vuotta aikaisemmin

Helsingin seudun väkiluku kasvoi ennakkotietojen mukaan tammi–maaliskuussa 3 350 henkilöllä, joka oli 190 henkilöä viime vuoden ensimmäistä neljänestä vähemmän. Sekä syntyneitä että muuttovoittoa oli hieman vähemmän ja kuolleita enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Syntyneitä oli vähän yli 4 000 ja kuolleita runsas 2 500. Muuttovoiton osuus oli lähes 1 900 henkilöä.

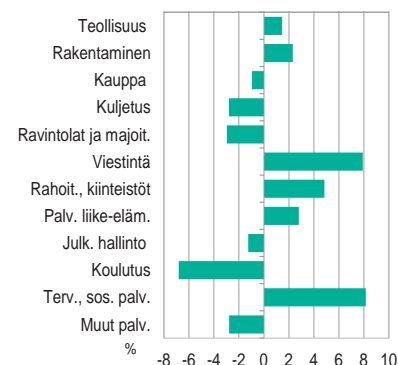
Koko maassa väkimäärä kasvoi vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 3 690 henkilöllä, joka oli ennätyksellisen vähän. Syntyneitä oli lähes sama määrä kuin vuotta aikaisemminkin ja kuolleita runsas 800 viime vuoden määrää enemmän. Muuttovoittoa oli vajaa 100 henkilöä enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Väkiluvun kasvu oli 700 henkilöä vähemmän viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Tarkat väestömäärän tiedot löytyvät takakannen Avainlukuja -taulukosta.

Ulkomainen muuttovoitto lähes ennallaan

Kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä Helsingin seudun saama muuttovoitto ulkomailta oli 1 270 henkilöä, sillä tulomuuttajia oli noin 2 600 ja ulkomaille muuttaneita runsas 1 300. Muuttovoiton määrä oli käytännöllisesti katsoen samalla tasolla kuin vuotta aikaisemminkin. Koko maassa ulkomainen tulomuutto oli muutama kymmenen henkilöä enemmän kuin vuotta aikaisemmin ja muuttovoittoa oli 1 680 asukasta.

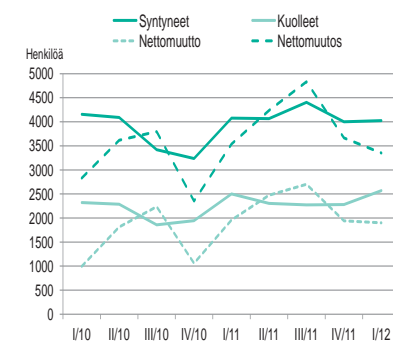
Työllinen työvoima päätoimialoittain Suomessa

Muutos (%) edellisestä vuodesta

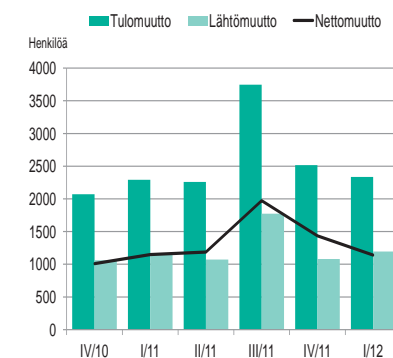
Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Väestönmuutos ja sen osatekijät Helsingin seudulla

Lähde: Tilastokeskus, väestötillastot

Ulkomainen muuttovoitto pääkaupunkiseudulle

Lähde: Tilastokeskus, väestötillastot

Työpaikkaprojektioita Helsingin seudun kunnista

Kuntien suunnittelu ja päätöksenteko tarvitsevat ennakoivaa tietoa väestön ja työpaikkojen kehityksestä tulevaisuudessa. Väestöprojektioita ja -ennusteita on laadittu pääkaupunkiseudun kaupunkien ja Tilastokeskuksen toimesta säännöllisesti jo vuosien ajan palveluiden ja talouden suunnittelun apuvälineeksi. Sen sijaan työpaikoista ei ole tehty systemaattisesti edes kuntatasoisia projektioita, vaikka myös työpaikoilla on keskeinen rooli maankäytön, palveluiden ja talouden suunnittelussa.

Helsingin seudun seututietoryhmä teetti syksyllä 2010 esiselvityksen työpaikkakehityksen ennakoinnista. Tämän pohjalta täsmennettiin malli ja toteutettiin mallissa tarvittava aineistotyö kuntatasoisten toimialoittaisten työpaikkaprojektioiden säännöllistä tuottamista varten. Mallin aikajänteenä on 5–10 vuotta. Aluejakona on Helsingin seutu (14 kuntaa) kunnittain sekä muu Uudenmaan maakunta kuntaryhmittäin. Malli toimii siten, että työpaikkaprojektiot ovat koko maakunnan tasolla toimialoittain yhteensopivia maakunnalle laadittavan ennusteen kanssa, johon projektiot sovitaan täsmättäväksi.

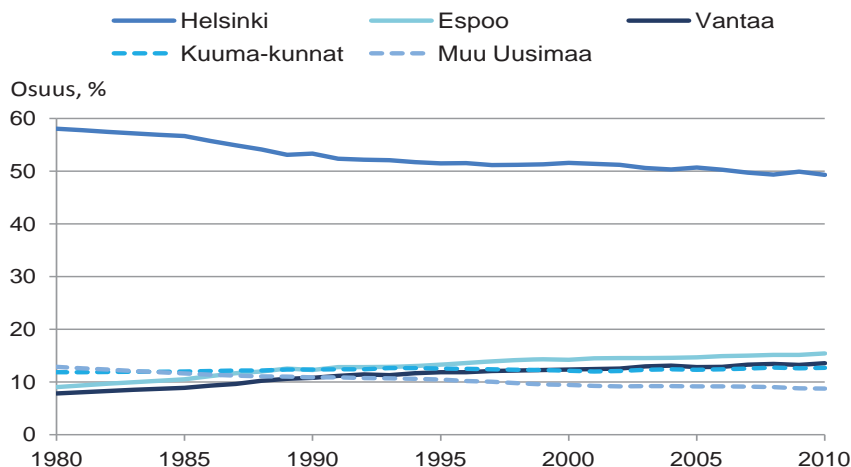
Työpaikat on jaoteltu kahdeksaan toimialaluokkaan: 1. Alkutuotanto, 2. Teollisuus, 3. Rakentaminen, 4. Kauppa sekä majoitus- ja ravitsemistoiminta, 5. Kuljetus, 6. Informaatioalat, rahoitus ja liike-elämän palvelut, 7. Julkinen hallinto ja hyvinvointipalvelut, 8. Muut palvelut.

Mallin perustana on esiselvitysmuistiossa esitetty Cambridge Econometrics -tutkimuslaitoksen aluetalousmalli (EUREGM). Sen mukaisesti mallin lähtökohtana on laajemman alueen – koko Uudenmaan – työllisyysennuste, joka perustuu aluetaloudelliseen malliin. Kunkin kunnan osuus koko maakunnasta on funktio osa-alueen väestöstä, saavutettavuudesta ja muista taloudelliseen potentiaaliin vaikuttavista tekijöistä. Mallissa lasketaan ennuste kunkin kunnan jokaisen toimialan työpaikkaosuudelle mm. väestöennusteen, kunta- tai aluekohtaisten muutostrendien ja muiden tiedossa olevien tekijöiden perusteella. Ennustettujen työpaikkaosuuksien ja koko maakunnan ennakoitujen työpaikkamäärien avulla saadaan projektiot kuntakohtaisille toimialaluuille.

Työtä varten rakennettiin alueellinen ja toimialatasoinen aikasarja-aineisto vuosille 1980 – 2010. Sen avulla analysoitiin työpaikkojen alueellista kehitystä sekä estimoitiin mallin parametrit. Työpaikkojen määrä on kasvanut Uudellamaalla systemaattisesti, mutta kehityksessä on ollut suuria suhdannevaihteluita, erityisesti jalostusaloilla ja kuljetuksessa. Vaihtelut heijastuvat yllättävän yhdenmukaisina kaikille alueille. Kaikilla toimialoilla kunkin kunnan työpaikkaosuuksien muuttuu hitaasti (kuviot 1).

Aineistosta estimoituja parametreja käytettiin ennusteiden laadintaan spesifioidussa mallissa. Sen avulla laadittiin kunta- ja aluekohtaiset projektiot, jotka sovittiin yhteen koko maakunnan tasoisten projektioiden kanssa. Projektiolle laadittiin kolme eri vaihtoehtoa, jotka perustuvat Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen (VATT) sekä Cambridge Econometrics -tutkimuslaitoksen laatimiin maakuntatasoisiin toimialaennusteisiin.

Kuvio 1. Pääkaupunkiseudun suurten kaupunkien sekä muiden alueiden osuus Uudenmaan työpaikoista 1980–2010.

Perusprojektiio perustuu VATT:n laatimaan Uudenmaan maakunnan tavoiteskenaarioon. Sen mukaan työpaikkojen muutos koko Uudellamaalla keskimäärin 3 100 työpaikkaa (0,4 %) vuodessa. Se edustaa skenaariota, jonka mukaan Uudenmaan työpaikat jatkavat kokonaisuutena kasvu-uralta, mutta suhteellinen kasvu on hitaampaa kuin v. 2000–2008. Alueen toimialarakenne muuttuu huomattavasti.

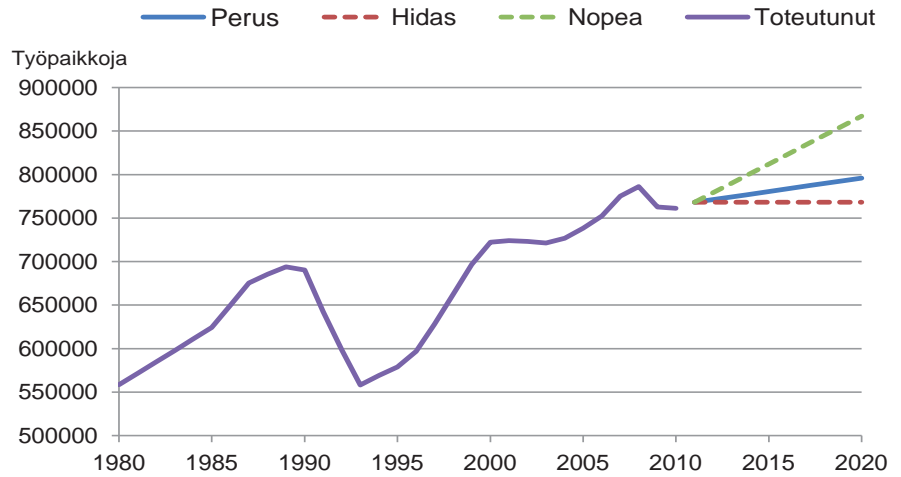
Hidas projektiio on perusprojektiosta muokattu vaihtoehto, jossa työpaikkojen kokonaisuuden muutos Uudellamaalla on 0 joka vuosi. Se edustaa skenaariota, jonka mukaan talouden kasvu on pitkäaikaisesti niin hidasta, että työpaikat eivät kasva edes Uudellamaalla. Myös tässä vaihtoehdossa toimialarakenne muuttuu huomattavasti.

Nopea projektiio perustuu European Regional Prospects 2010 -tutkimuksen ennusteeseen Uudellamaalle. Alun perin vuosille 2010–2015 tehtyä ennustetta on jatkettu vuoteen 2020 olettaen, että muutos jatkuu keskimäärin samanlaisena. Tässä vaihtoehdossa muutosten toimialajakauma poikkeaa merkittävästi perusprojektiosta. Työpaikkojen muutos koko Uudellamaalla on keskimäärin 11 000 työpaikkaa (1,4 %) vuodessa. Se edustaa skenaariota, jonka mukaan Uusimaa sopeutuu hyvin kansainvälisen talouden muutoksiin ja nousee pohjoismaiseksi kasvukeskukseksi. Kasvun vetureina ovat yksityiset palvelut, mutta muista vaihtoehdoista poikkeavasti myös korkean teknologian teollisuus ja siihen liittyvä tutkimus- ja kehittämistoiminta.

Perusvaihtoehdossa Uudenmaan työpaikat kasvavat 4,6 % vuodesta 2010 vuoteen 2020, kun muutos edellisen 10 vuoden aikana oli hieman suurempi, 5,4 %. Hitaassa vaihtoehdossa koko maakunnan työpaikat kasvavat 10 vuodessa 0,9 %, kun taas nopeassa vaihtoehdossa kasvuksi ennakoidaan 13,9 %, joka suuruudeltaan vastaa suunnilleen kokonaiskasvua vuodesta 1999 vuoteen 2008.

Kuntien/kuntaryhmien työpaikkaosuudet koko Uudestamaasta eivät poikkea projektiovaihtoehtojen välillä, sillä työpaikkaosuuksien muutosmalli ei sisällä selittäviä tekijöitä, jotka riippuvat koko maakunnan työpaikkojen kasvunopeudesta. Näin ollen eri projektiovaihtoehtojen erot kussakin kunnassa/kuntaryhmässä perustuvat ainoastaan eroihin koko maakunnan tasoissa työpaikkojen muutoksissa, jotka heijastuvat kaikille alueille.

Kuvio 2. Projektiovaihtoehdot (perus, hidas ja nopea) koko Uudenmaan maakunnalle v. 2010–2020, kaikki toimialat yhteensä

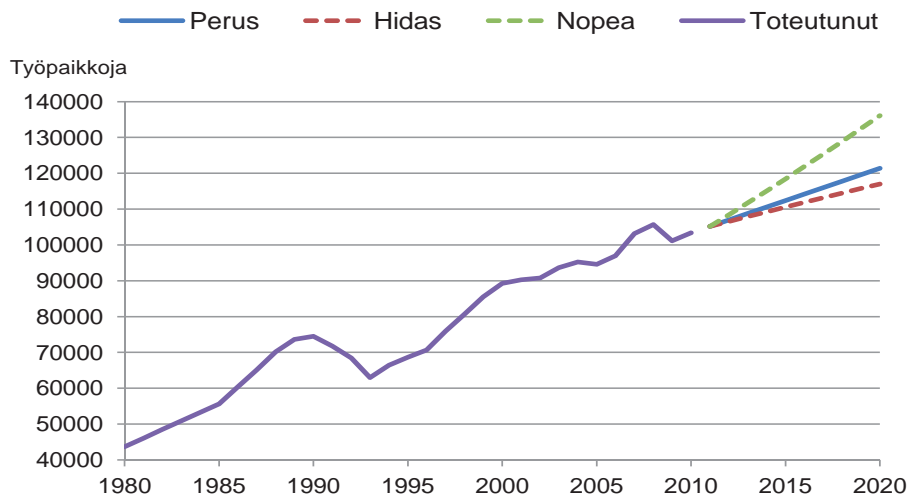

Projektion tulosten mukaan työpaikkaosuusien muutoksen aikaisempi trendi vuodesta 2000 vuoteen 2010 jatkuu vuoteen 2020. Pääkaupunkiseudun osuuden Uudenmaan työpaikoista ennakoita pöydän pysyvän lähes muuttumattomana. Kuitenkin pääkaupunkiseudun kaupungeista Helsingin osuuden arvioidaan vähenevän edelleen. Vastaavasti Espoon ja erityisesti Vantaa osuus kasvaa, kuten tähänkin asti. Kuuma-kuntien osuus kasvaa hieman. Helsingin seudun ulkopuolisten kuntaryhmien työpaikkaosuusien ennakoita supistuvan hieman edelleen.

Yksittäisistä Helsingin seudun kunnista nopeimmin kasvavat kaikissa vaihtoehdoissa Vantaan (kuvio 3) ja Espoon sekä Kuuma-kunnista Kirkkonummen, Mäntsälän, Pornaisten ja Sipoon työpaikat.

Ensimmäiset projektiot kunnittain/kuntaryhmittäin ja toimialoitain on tarkoitus tarjota käyttöön Helsingin seudun Aluesarjat -palvelun kautta. Koska työpaikkaprojektio malli on uusi ja sillä tehdyt projektiot tuotettiin ensimmäisen kerran, on perusteltua käynnistää ja ylläpitää vuorovaikutusta työn tilaajan (Helsingin seudun seututietoryhmä), tietojen käyttäjien, projektion tekijöiden ja muiden asiantuntijoiden välillä. Tällä voidaan edistää projektioiden tunnetuksi tuloa ja hyväksikäyttöä sekä mallien jatkokehittelyä. Tulevaisuudessa tavoitteena on päivittää työpaikkaprojektiot tarkoituksen mukaisin välein, esimerkiksi joka toinen vuosi.

Kuvio 3. Projektiovaihtoehdot (perus, hidas ja nopea) Vantaalle v. 2010–2020, kaikki toimialat yhteensä

info

Helsingin seutu:	Pääkaupunkiseutu ja kehysalue
Pääkaupunkiseutu:	Helsinki, Espoo, Kauniainen ja Vantaa
KUUMA-kunnat (Kehyskunnat)	Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula ja Vihti
Uusimaa:	Uudenmaan maakunta

Käsitteitä

Asunnon ostoaikomukset:

Niiden kotitalouksien osuus, jotka aikovat ostaa asunnon varmasti tai mahdollisesti seuraavan vuoden aikana.

Ilmanlaatuindeksi:

HSY:n (ent. YTV) kehittämä indeksi, joka lasketaan tunneittain. Huomioon otetaan rikkidioksidin, typpidioksidin, hiilimonoksidin, otsonin, hengittävien hiukkasten ja pienhiukkasten pitoisuudet, joille määritetään ali-indeksi. Näistä korkein määrittelee ilmanlaatuindeksin arvon mittausasemalla.

Lento- ja laivaliikenteen matkustajat:

Saapuneet ja lähteneet matkustajat yhteensä.

Liukuva vuosisumma:

Kausitasoitusmenetelmä, jolla tasataan vuoden sisäistä, toistuvaluonteista vaihtelua. Vuosineljänneksen arvo lasketaan summaamalla neljän viimeisimmän neljänneksen arvot ja jakamalla summa luvulla 4.

Pitkäaikainen keskiarvo:

Summataan tietyn ajanjakson neljänneksen arvot ja jaetaan luku neljänneksen lukumäärällä.

Rikokset (poliisin tietoon tulleet):

Väkivaltarikokset: henkeen tai terveyteen kohdistuvat rikokset sekä siveellisyyserikokset. Omaisuusrikokset: varkaudet, törkeät varkaudet ja näpistyksiset.

Saldoluku:

Saldoluvulla kuvataan odotuksia suhdanne- ja kuluttajabarometrissä. Luku saadaan, kun myönteisten vastausten prosentiosuuksista vähennetään kielteisten vastausten prosentiosuudet. Positiivinen luku kuvaa myönteisiä odotuksia.

Suhdeluku (indeksi):

Perusajankohdan arvo on suhdelukuna 100. Kuluvan ajankohdan arvo jaetaan perusvuoden arvolla (sekä kerrotaan sadalla) ja saatu suhdeluku ilmaisee prosentimuutokseen perusvuoteen nähden (esim. 110 merkitsee kymmenen prosentin nousua perusvuodesta).

Tuotanto:

Kuvaa alueen yritysten ja muiden yhteisöjen tuotannollista aktiiviteettia.

- 1) Helsingin seutu: Toimialoittaisten tuotannon kehitystä ennakoivien indikaattorien perusteella konstruoitu Helsingin seudun tuotannon ennakoiva kuvaaja. Tuorein katsauksessa esitettävä tieto perustuu indikaattoreiden ennakoarvioihin. Tietolähde: Kaupunkitutkimus TA Oy.
- 2) Suomi: Tilastokeskuksen kansantalouden neljännesvuositilinpäiden bruttokansantuote kiintein hinnoin. Tuorein neljännes on Tilastokeskuksen julkaisema kokonaistuotannon ennakkotieto.

Työnvälitystilasto:

Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) tilasto, joka perustuu työnhakijoiden rekisteriin.

Työttömyysaste:

Työttömien osuus työvoimasta. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen ja työ- ja elinkeinoministeriön työttömyysasteet poikkeavat toisistaan johtuen tietojen erilaisesta hankintatavasta.

Työvoimatutkimus:

Tilastokeskuksen otospohjainen kuukausittain tehtävä haastattelututkimus. Työllisyyttä koskevissa toimialoittaisissa tiedoissa on pienten toimialojen kohdalla suurehko virhemarginaali.

Avainlukuja

Väestö 31.3.2012*	Helsinki	Espoo	Vantaa	H:gin seutu	Uusimaa	Suomi
Väkiluku	596 923	253 099	203 620	1 369 593	1 552 514	5 404 955
Väestönmuutos vuoden alusta	1 539	660	619	3 352	3 456	3 688
Väestönmuutos, %	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,1
Muuttovoitto	1 245	164	317	1 898	2 037	2 955
Työmarkkinat I/2012	Helsinki	Espoo	Vantaa	H:gin seutu	Uusimaa	Suomi
Työllinen työvoima (TK)	304 800	142 293	102 233	705 596	780 000	2 432 302
Muutos vuoden takaisesta, %	-0,4	9,9	0,5	1,7	2,1	1,0
Työttömät (TEM)	23 028	6 965	8 763	47 967	51 000	246 078
Työttömyysaste, % (TEM)	7,3	5,3	8,1	6,7	6,1	9,3
Työllisyysaste, % (TK)	72,6	75,2	73,7	73,6	73,6	67,4
Hyvinvointi I/2012	Helsinki	Espoo	Vantaa	PKS		
Asumistuen saajat	25 723	7 286	7 644	40 739		
Muutos vuoden takaisesta, %	3,2	7,5	2,0	3,6		
Toimeentulotuen saajat ¹	33 397	9 068	10 056	52 521		
Muutos vuoden takaisesta, %	1,0	2,8	3,0	1,7		
Kotihoidontuen saajat	6 690	3 605	2 856	13 239		
Muutos vuoden takaisesta, %	2,1	-2,3	-4,5	-0,5		

*ennakkotieto

¹poislukien Kauniainen.

HELSINGIN SEUDUN SUUNNAT

- Muutostietoja neljännesvuosittain
- Ilmestyy vuonna 2012 sähköisenä viikoilla 9, 22, 35, 48 ja painettuna viikoilla 10, 23, 36, 49
- enemmän tietoa jatkuvasti päivittyvältä online-sivustolta:
www.helsinginseudunsuunnat.fi

Toimitus ja julkaisija
Helsingin kaupungin tietokeskus
PL 5500
000099 Helsingin kaupunki
Sähköposti: seudunsuunnat@hel.fi

Lisätietoja:

Leena Hietaniemi, Helsingin kaupungin tietokeskus, p. 09 310 36404
etunimi.sukunimi@hel.fi

ISSN 1455-819X (painettu)
ISSN 1796-7287 (verkossa)

KUSTANTAJAT

Helsingin seudun ympäristöpalvelut
-kuntayhtymä (HSY)

Helsingin kaupungin tietokeskus

Espoon kehittämis- ja tutkimusyksikkö

Vantaan tietopalveluyksikkö

Uudenmaan liitto

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus (ELY)

Helsingin seudun kauppamari